

מחודדים

ת"ר ושינתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5.)

**אחינו כל בית ישראל התתונים בצורה ובשביח העומדים
בין בים ובין ביבשה המקום ירחם עליהם וישועם
ויוציאם מצרה לרוחה ומאפילה לאורה ומשעפוד
לגאולה השתא בעגלה ובזמן קריב ונאמר אמן:**

סיכומי דף היומי
מערכת: 073-249-0403
sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ
הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
גלב"ע כ"ו ניסן תשע"ז

גליון
334

שנשבע לשקר משלם חומש אבל ממון משלם גם כפל כגון הטוען טענת גניבה בפיקדון והכחישוהו עדים אינו משלם חומש, ואין הפטור מחמת שנשבע שבועה שמחייבו כפל אח"כ אם יכחישוהו עדים, ולכן טען טענת גנב ונשבע וחזר וטען טענת אבד ונשבע ובאו עדים ובשעה שנשבע שנגנב היה אצלו ואח"כ הודה שלא נאבד אינו משלם חומש משום שבועה שנאבד כיון שמשלם כפל על ממון זו.

אמר לאחד מן השוק היכן שורי שגנבת והוא אומר לא גנבת משביעך אני ואמר אמן והעדים מעידים אותו שגנבו משלם כפל, ואם הודה מעצמו משלם קרן חומש ואשם, אבל הודה לאחר שהעידו העדים פטור מחומש אע"פ שאין השבועה מחייבת כפל [שהרי חייב משום העדים כדין גנב, גם אם לא נשבע] כיון שחייב כפל על ממון זה שוב אין בו חיוב חומש.

מסר שורו לשני בני אדם שטענו טענת גנב ואחד נשבע ובאו עדים וחייבוהו כפל והשני נשבע והודה, איבעיא אם השני חייב חומש כיון שאינו משלם כפל או שפטור מחומש כיון שעל ממון זה נשתלם כפל מהראשון והרי הוא בכלל הפטור בממון שמשלם עליה כפל אין חייבים עליה חומש.

הטוען טענת אבד ונשבע והודה וחזר וטען טענת אבד ונשבע והודה משלם חומש פעמיים שנאמר 'וחמישיתיו יוסף עליו' התורה ריבתה חמישיות הרבה לקרן אחת, וכן אם טען טענת גניבה והכחישוהו עדים וחזר וטען טענת גניבה והכחישוהו עדים משלם פעמיים כפל שלומדים כפל מחומש.

תבעוהו בעלים לשומר חנם ונשבע שנגנבה ונפטר ואח"כ שילם לפנים משורת הדין והוכר הגנב, **לאביי** הגנב משלם כפל לבעל הפיקדון ואין בעל הפיקדון מקנה הכפל לשומר אלא אם שילם ולא הטריחו לבוא לבית דין לחייב שבועה, **לרבא** הגנב משלם כפל לשומר כיון ושילם לבעלים, הבעלים הקנה לו הכפל.

דף ק"ח - ע"ב
תבעוהו הבעלים לשומר ונשבע על האמת שנגנבה ואח"כ הוכר הגנב ותבעו השומר והודה הגנב לשומר ותבעו הבעלים וכפר והביא עדים שגנב, הגנב פטור מכפל שאנן סהדי שניחא לבעלים שיהא השומר עדיין במקומו ותביעת השומר כתביעת הבעלים הוא והודאה שהודה לו הגנב הוא הודאה ומודה בקנס פטור, ואם נשבע השומר לשקר **לרב כהנא** בדעת רבא אנן סהדי שלא ניחא לבעלים שיהא במקומו ואין תביעתו תביעה ואין הודאת הגנב נחשב הודאה, ואיבעיא אם עמד להישבע לשקר ולא הניחוהו, **לרב טביומי** בדעת רבא איבעיא בנשבע לשקר.

איבעיא תבעוהו בעלים לשומר ושילם והוכר הגנב ותבעוהו הבעלים והודה תבעו שומר וכפר והביא עדים, איבעיא אם נפטר הגנב בהודאה לבעלים או כיון ששילם לו השומר נסתלק הבעלים מהפיקדון.

נגנבה באונס מבית השומר והשומר מכיר הגנב ויכול לכופו ולהוציאו ממנו, **לאביי** אם השומר חינם רוצה יכול לשלם לבעלים והשומר יפרע מן הגנב ואם רוצה נשבע לבעלים ונפטר, ואם שומר שכר הוא הואיל שמכיר הגנב ולא יפסיד ישלם לבעלים והשומר

בבא קמא דף ק"ז . יום שב"ק פרשת תרומה ח' אדר א' תשפ"ד

שבועת הפיקדון והודאה במקצת/כופר הכל/ טוען טענת גנב בפיקדון ושליחות יד/טענת אבידה בפיקדון

דף ק"ז - ע"א

'כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמור וכו' אם לא ימצא הגנב וכו' אשר יאמר כי הוא זה', לרמי בר חמא ארבעה שומרים צריכים כפירה במקצת והודאה במקצת קודם שיתחייבו שבועת השומרים [ממה שנאמר בפרשת שומרים 'כי הוא זה' והיינו מודה במקצת, ולומדים ד' שומרים זה מזה], וכן סובר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן שטוען טענת גנב בפיקדון אינו חייב כפל עד שיכפור במקצת ויודה במקצת [ממה שנאמר מודה במקצת בפרשת טוען טענת גנב], **לר' חייא בר יוסף** פסוק 'כי הוא זה' הוא מפרשת אם כסף תלוה ונתערב בפרשת פיקדון, ושבועת הפיקדון חייב בלי הודאה במקצת.

מודה במקצת נשבע, **וכופר בכל** פטור משבועה שאילו הלוה לו לא היה יכול לכפור ואין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו כיון שעשה לו טובה, אבל כשמודה במקצת תולים שהסיבה שלא כפר בכלו משום שחייב לו ואינו יכול להעיז בכך, ומה שאינו מודה לו בכלו משום שאין לו עכשיו לשלם ורוצה להשתמט ממנו עד שיהיה לו מעות לשלם, והטילה עליו התורה שבועה כדי שיודה, ולכן בפיקדון נשבע גם כופר הכל כיון שלא עשה לו המפקיד שום טובה שמעיז וכופר כנגדו.

דף ק"ז - ע"ב

'אם לא ימצא הגנב ונקרב בעל הבית אל האלוקים אם לא שלח ידו', לר' חייא בר יוסף אין הטוען טענת גנב בפיקדון חייב כפל עד שישלח בו יד ונשבע לשקר שלא שלח בו יד, **לרבי יוחנן** חייב כפל [גם] בלא שלח בו יד, **לרב ששת** אינו חייב אלא אם לא שלח בו יד ופירוש הפסוק הוא ונקרב בעל הבית לשבועה רק אם לא שלח בו יד.

הטוען טענת אבידה בפיקדון ונשבע וחזר וטען טענת גניבה ונשבע ובאו עדים שהוא הגנב פטור מכפל כיון שנשבע בתחילה שוב אינו מחויב שבועה לבעלים.

בבא קמא דף ק"ח . יום א' פרשת תצוה ט' אדר א' תשפ"ד

ושלם אותו בראשו וחמשתיו/חיוב חומש לאחר שהעידו עדים/חומש בטוען טענת אבד/תבעו בעלים לשומר חנם/נגנב באונס מבית שומר

דף ק"ח - ע"א

'ושלם אותו בראשו וחמשתיו' ממון שמשלם רק קרן כשמודה

יחזור אחר הגנב, **לרבא** גם אם הוא שומר חנם ישלם לבעלים ויחזור אחר הגנב, ואם השומר חנם נשבע לבעלים קודם שהוכר הגנב אם רוצה יכול לעמוד בשבועה שלו ואינו צריך לשלם, ואם רוצה ישלם ויגבה מהגנב.

בבא קמא דף ק"ט . יום ב' פרשת תצוה י' אדר א' תשפ"ד

יום זה לזכות אמנו ראש משפחתנו האשה
החשובה

מרת מרים לאה בת מלכה תליט"א

לנחת והצלחה וסייעתא דשמיא בכל העינינים
ושימלא השם משאלות ליבה לטובה וישועה
ורחמים

חיוב כפל בטוען טענת אבד/גזל הגר שאין
לו יורשים וזקפו עליו במלוה/מחל לגזלן
אחרי שבועת שקר והודה/הגזל אביו
ונשבע לו/גזל מגיורת ונשבע והודה לאחר
מיתה/מכר הגזבר לכהן שדה אחוזה/כהן
שבא והודה במשמר שלו בגזל הגר

דף ק"ט - ע"א

משנה . מפקיד שאמר לשומר חנם היכן פקדוני אמר לו אבד משביעך אני ואמר אמן ועדים מעידים שאכלו, משלם קרן ולא כפל שאין שומר משלם כפל אלא בטוען טענת גנב, ואם טען בתחילה נגנב חייב כפל, ואם הודה מעצמו משלם קרן וחומש ואשם ולא כפל שמודה בקנס פטור.

גזל גר שאין לו יורשים ונשבע לו והודה וזקפו עליו הגר במלוה, לרבי יוסי הגלילי יצא מתורת גזילה וכשמת הגר זכה הגזלן מן ההפקר, לרבי יוחנן ורבא בדעת רבי יוסי הגלילי גם אם לא זקפו במלוה שיכול למחול הגזלן לעצמו, לרבי עקיבא אין לו תקנה עד שיוציא גזילו מתחת ידו.

נגזל שמחל לגזלן לאחר שנשבע לשקר והודה, לרבי יוסי הגלילי [שמהני מחילת עצמו בגר שמת] לרבי יוחנן ורב ששת הגזלן מחול, לרבי עקיבא לפי רבי יוחנן ורב ששת לא מהני מחילה [כמו שלא מהני בגר שמת], לרבא מהני מחילתו שמה לא מהני מחילה לרבי עקיבא במי שחייב לגר שמת היינו משום שמוחל לעצמו אבל לאחרים יכול למחול.

הגוזל אביו ונשבע לו ומת הרי זה משלם קרן וחומש לאחיו ואינו מעכב כנגד חלקו שיש לו בירושה, ואם אינו רוצה או שאין לו לזה מאחרים כדי לקיים מצות השבה, ובעלי חוב באים ונפרעים, אם אינו מוצא יורש לאביו לר' יוחנן ורבא בדעת רבי יוסי הגלילי מוחל לעצמו ולרבי עקיבא צריך לקיים מצות השבה אפילו לארנקי של צדקה ויאמר זה גזל אבא, לרב ששת לכו"ע צריך לקיים מצות השבה וגם רבי יוסי הגלילי לא אמר שמהני מחילה אלא לאחרים ולא לעצמו.

ואם אין לאיש גואל להשיב האשם אליו האשם המושב לה' לכהן' הפסוק מיירי בגזל גר שאין לו יורשים ונשבע לו ומת שמחזיר הגזילה לכהן, ולרבי יוסי הגלילי [לדעת רבי יוחנן ורבא] שמהני מחילה לעצמו היינו אם הודה בחיי הגר ונעשה אצלו כמלוה וכשמת הגר מוחל לעצמו אבל אם הודה לאחר מיתה בשעה שהודה קנאו הקב"ה ונתנו לכהנים.

דף ק"ט - ע"ב

גזל גיורת ונשבע והודה לאחר מיתתה נותן הגזילה לכהן שכתוב שתי השבות 'להשיב המושב' או שכתוב שתי אשמות 'להשיב האשם המושב' א' לגר וא' לגיורת, ומה שכתוב

"איש" שדווקא בגר איש צריך לשאול אם יש לו בנים קודם שתתנהו לכהן ולא בגר קטן שידוע שאין לו בנים.

"האשם המושב לה' לכהן מלבד איל הכפורים" כשם שאין איל הכיפורים נקרב אלא על ידי כהן של אותו משמר כך גזל הגר נותן לכהן שהוא מתכפר בו.

המקדיש שדה אחוזה ולא גאלה ומכר הגזבר לכהן לומדים מפסוק כשיוצאה מתחת ידו ביובל מתחלקת לכל הכהנים, ואינו יכול לומר מה בשדה אחוזה שלא נגאל אני זוכה בשל עצמי לא כל שכן שלא יצא מתחת ידי.

כהן שגזל את הגר ובא והודה לאחר מיתת הגר במשמר שלו, הגזילה יוצא מתחת ידו ומתחלקת לכהנים, אע"פ שהכהן עצמו מקריב קרבנותיו ולומדים מפסוק "מלבד איל הכיפורים" שמי שמקריב האשם זוכה בגזל הגר משום שלומדים גזירה שוה מכהן שקנה שדה אחוזה שיוצאה ממנו ביובל ומתחלק לכהנים.

בבא קמא דף ק"י . יום ג' פרשת תצוה י"א אדר א' תשפ"ד

כהן מקריב קרבנו גם במשמר שאינו שלו/
כהן גדול אונון/גזל הגר/כ"ד מתנות כהונה/
חטאת ואשם שמתו בעליה/יבמה שנפלה
לפני מוצה שחין

דף ק"י - ע"א

כהן שהביא קרבן נדר או נדבה מקריב אף במשמר שאינו שלו, שנאמר 'ובא בכל אות נפשו ושרת', והוא אוכל בשרה ועורה שלו שנאמר 'ואיש את קדשיו לו יהיו', היה בעל מום כיון שאינו יכול להקריב אינו יכול לעשות שליח וכהנים שבאותו משמר מקריבים אותה, ובשרה ועורה של בעל הקרבן הואיל והוא ראוי לאכילה אומרים בזה 'איש את קדשיו לו יהיו', אם היה זקן או חולה כיון שראוי לעבודה על ידי הדחק עושה שליח להקריב אפילו לכהן שלא באותו משמר, וכיון שאינו ראוי לאוכלו אלא על ידי הדחק הוא אכילה גסה ואינו ראוי לאכילה ונותן בשרה ועורה לאנשי אותו משמר.

היו כל בני המשמר טמאים כהן טמא של אותו משמר מקריב קרבן צבור שטומאה הותרה בציבור, ונותן בשרה ועורה לאיזה כהן בעל מום טהור שהוא רוצה מאותו המשמר.

כהן גדול אונון שיש לו קרבן בעצמו כיון שיכול להקריב בעצמו יכול לעשות שליח לכל כהן שירצה, ובשרה ועורה לאנשי אותו משמר שאסור לאוכלו מדרבנן.

משנה . הגוזל את הגר ונשבע לו ומת ואין לו יורשים הרי זה משלם קרן וחומש לכהנים ואשם למזבח, אם מת הגזלן אחר שמת הגר זכו בניו שגם אביהם זכה בו כשמת הגר רק כל זמן שהיה חי היה צריך כפרה, והאשם ירעה עד שיהיה בו מום וימכר ויפלו דמיו לנדבה, נתן הקרן לאנשי המשמר ומת קודם שהביא האשם אין היורשים יכולים להוציא מידם, שכסף מכפר מחצה.

יכול להביא גזילו עד שלא מביא אשמו, אך אם הביא אשמו עד שלא הביא גזילה לא יצא, ולכן נתן הכסף למשמרת אחת בשעת משמרתם ואח"כ נתן אשמו למשמרת שלאחריה בשעת משמרתם יצא, אבל אם נתן אשמו קודם למשמרת ראשונה אפילו בשעת משמרתם ואח"כ נתן הכסף למשמרת השנייה בשעת משמרתם אם האשם עדיין קיים צריכים להחזיר האשם למשמרת השנייה משום קנס שקיבלו האשם לפני הגזילה, ואם אינו קיים צריך להביא אשם אחר.

נתן את הקרן לכהנים אין החומש מעכב מלהקריב האשם.

'האשם המושב לה' לכהן' - האשם זה הקרן, המושב זה חומש וכמו שכתוב 'והביא את אשמו בראשו וחמשתיו', וכיון והתורה קראה לקרן 'אשם' הקרן מעכב הקרבן אשם [לקמן דף

אבל אם כבר הקריבוהו יביא אשם אחר ויקריבוהו ידעיה וזכו יהויריב בעור האשם הראשון, אם האשם קיים ויצא משמרתם של יהויריב ולא תבעו הכסף מידעיה יחזירו האשם לידעיה, ואם יצא גם משמרתם של ידעיה ולא תבעו את האשם ממשמרת יהויריב יחזירו הכסף ליהויריב ויקריבו יהויריב האשם כשיחזירו שבת משמרתם.

מחזיר הגזילה ואח"כ מביא האשם הביא האשם קודם לא יצא שנאמר 'האשם המושב לה' לכהן מלבד איל הכפורים אשר יכפר בו 'האשם' היינו הגזילה, 'אשר יכפר בו' הוא לשון עתיד שיחזיר הגזילה לפני הקרבן אשם.

הנהגה מן ההקדש כתוב 'ואת אשר חטא מן הקדש ואת חמישתו יוסף עליו ונתן אותו לכהן והכהן יכפר עליו באיל האשם ונסלח לו' שאין לו סליחה אלא בקרבן האיל ובאשם היינו הקרן, הביא הקרן קודם שהביא הקרבן לא יצא שנאמר 'באיל האשם' באיל שהוא בא חובה לאשם שהוא הקרן, ואין החומש מעכב הכפרה שנאמר 'באיל האשם ונסלח לו' איל ואשם מעכבים ואין החומש מעכב.

הדרן עלך פרק הגזול עצים

קי"א - ע"ב

פרק עשירי - הגזול ומאכיל

משנה . הגזול ומת והניח הגזילה לפני היורשים אם הוא עדיין בעין ולא נתייאש הבעלים חייבים להחזיר לנגזל, אם נתייאש הבעלים **לרמי בר חמא** אינם צריכים להחזיר שרשות יורש כרשות לוקח וקנו לו בייאוש ושינוי רשות, ואם הוא פרה וחורש בה וחמור ומחמר אחריה והכל מעידים שהוא של הנגזל חייבים להחזירה מפני כבוד אביהם, **לרבא ורב חסדא** רשות יורש אינו כרשות לוקח ואפילו אם נתייאש הבעלים חייבים להחזיר.

אם אכלו היורשים אחרי מיתת האב הגזול, לרמי בר חמא פטורים אפילו לפני יאוש שהם לא גזלו, **לרב חסדא ורבא** אכלוהו לפני יאוש חייבים שגזל ולא נתייאש בעלים ובא אחר וגזלו רצה מזה גובה רצה מזה גובה, נתייאש הבעלים פטורים, ואם הניח אביהם קרקעות משלו לכו"ע חייבים שנשתעבדו נכסי אביהם בחייו.

בבא קמא דף קי"ב . יום ה' פרשת תצוה
י"ג אדר א' תשפ"ד

הניח להם מעות ריבית/חיוב גזילה ביורשים גדולים וקטנים/פרה שאולה/קרקע המשועבדת לחוב/היה לו פרה שאולה או גנובה וטבחה בשבת/תינוק שתקף/קבלת עדות וקיום שטר שלא בפני בעל דין/כתיבת אדרכתא ושמתא

קי"ב - ע"א

הניח להם אביהם מעות של ריבית אע"פ שיודעים שהם של ריבית אין חייבים להחזיר אפילו אם רשות יורש לאו כרשות לוקח, שגם אביהם אינו חייב להחזיר אלא משום מצות עשה 'והי אחיך עמך' ורק אביהם מצווה ולא הם.

הגזול ומת ועדיין הגזילה בעין והניחם לפני בניו, לחכמים בין גדולים בין קטנים חייבים כיון שעדיין הגזילה קיימת ברשות הבעלים [לרמי בר חמא אם הוא לפני יאוש], **לסומכוס** קטנים פטורים שאינם בני דין ומחוסר גוביינא, ואם אמרו הגדולים יודעים שאבינו שילם לך דמים פטורים (ונאמנים כמיינו שהחזרנו או לא היה דברים מעולם).

הניח להם אביהם פרה שאולה משתמשים בה כל ימי

קי"א.], וגזל הגר שהחזיר בלילה או חצי לא יצא ידי חובתו וכדין קרבן אשם.

גזל הגר שאין בו שוה פרוטה לכל כהן של אותו משמר לא יצא ידי חובתו עד שיוסיף משלו כדי להשלים, ואיבעיא אם יש בגזילה כדי לכל משמר שידעיה שהם מועטים ואין בו שוה פרוטה לכל משמר יהויריב אם יכול להחזיר לידעיה בזמן משמר של יהויריב כיון שאין ראוי אלא למשמר של ידעיה.

דף ק"י - ע"ב

כהנים אין חולקים גזל הגר כנגד גזל הגר הואיל והתורה קראו אשם ולא חולקים אשם כנגד אשם אלא כל גזל מתחלק בין כל הכהנים של אותו משמר.

גזל מן הגר חמץ ועבר עליו הפסח, לרבא ספק אם חייב לכהנים שספק אם הכהנים זוכים בגזל הגר במתנה מן גבוה ולכן אין חייב ליתן לכהנים שעפר בעלמא הוא, או הכהנים יורשי הגר ויורשים החמץ [למסקנת הש"ס זוכים מדין מתנה] **לרב זעירא** גם אם זוכים מדין מתנה חייב להחזיר להם החמץ וזה המתנה שאמרה התורה ליתן להם.

כהן שקיבל עשר בהמות בגזל הגר, לרב זעירא איבעיא אם חייב להפריש מהם מעשר, אם זוכה מדין מקבל מתנה אינו חייב וכדין שהלוקח והמקבל מתנה י' טלאים שלא נתעשר, ואם זוכים מדין ירושה חייב, ומסקנת הש"ס שמקבל מתנה הוא.

כ"ד מתנות כהונה ניתנו לאהרן ולבניו,

י' נאכל במקדש - א. חטאת בהמה, **ב.** חטאת העוף, **ג.** אשם ודאי, **ד.** אשם תלוי, **ה.** זבחי שלמי ציבור, **ו.** לוג שמן של מצורע, **ז.** מותר העומר, **ח.** שתי הלחם, **ט.** לחם הפנים, **י.** שיירי מנחות, **ד' נאכל בירושלים - א.** בכורה, **ב.** ביכורים, **ג.** חזה ושוק ולחמי תודה ונזיר, וזרוע בשלה של איל נזיר, **ד.** ועורות קדשי קדשים,

י' נאכל בגבולים - א. תרומה, **ב.** תרומת מעשר, **ג.** חלה, **ד.** ראשית הגז, **ה.** מתנות של זרוע לחיים וקיבה, **ו.** פדיון הבן, **ז.** פדיון פטר חמור, **ח.** שדה אחוזה שהקדיש הבעלים ומכרה גזר שמתחלקת לכהנים ביובל, **ט.** שדה של ישראל שהחרים, **י.** וגזל הגר.

חטאת ואשם שמתו בעליה אינם יוצאים לחולין משום שעל דעת כן לא היה מפרישה, שהלכה למשה מסיני שלמיתה אזלא.

יבמה שנפלה לפני מוכה שחין אינה יוצאת בלי חליצה, ולא אומרים שעל דעת כן לא קידשה שאנן סהדי שנוח לה להתקדש לראשון על ספק זה שאם ימות תזקק לאחיו שלאשה טוב לה לשבת שניים מלשבת לבד

בבא קמא דף קי"א . יום ד' פרשת תצוה
י"ב אדר א' תשפ"ד

קיבלו קודם האשם/הנהגה מן ההקדש/הגזול ומת והניח גזילה ליורשים/אכלו היורשים

קי"א - ע"א

נתן אשם ליהויריב במשמרת שלו ונתן כסף הגזילה לידעיה במשמרת שלו, קונסים ליהויריב משום שקיבלו האשם לפני הכסף, ואם האשם קיים יחזירוהו לידעיה, נתן הכסף לידעיה במשמרת יהויריב **לרבי יהודה** קונסים לידעיה שקיבלו הכסף שלא במשמרם ויחזירו הכסף ליהויריב, **לרבנן** קונסים ליהויריב שקיבלו האשם לפני שהחזיר הכסף ויחזירו האשם לידעיה.

לרבי יהודה שקונסים לידעיה להחזיר הכסף ליהויריב שקיבלו האשם במשמרתם, היינו דווקא אם האשם עדיין קיים

שאילתה מתה אינם חייבים באונס שלא קיבלו עליהם שמירה, הניח אביהם קרקעות המשוועדים לחובות - לרבא חייבים לשלם שחיוב אונסים מוטל על השואל משעת שאלה, לרב פפא פטורים שאין חיוב אונסים אלא משעת אונס ובשעת האונס אין כאן שואל, שסבורים והיא של אביהם וטבחו ואכלו משלמים דמי בשר בזול, ואם הניח אביהם קרקע חייבים פירעון שלם.

היתה פרה גנובה לו מערב שבת וטבחה בשבת נתחייב בקרן קודם שיבוא לידי איסור סקילה, וחייב אף בתשלומי ארבעה וחמשה ואין חיוב מיתה פטור חיוב קנס.

היתה פרה שאולה לו וטבחה בשבת, לרב פפא פטור שאין חייב משעת שאילה אלא משעת טבחה ואיסור שבת וגניבה באים אחד, לרבא שנתחייב משעת שאילה חייב לשלם.

קי"ב - ע"ב

תינוק שתקף בעבד או ירד לקרקע ואמר שלי הוא אם אין לו בהם חזקה מאביו מוציאים אותו מידו ולכשיגדיל יביא עדים, ואם יש לו חזקה מאביו ויש טוען כנגדו שאביו מכרה לו אין מקבלים עדיו שאין מקבלים עדים שלא בפני בעל דין.

אין מקבלים עדות שלא בפני הבעל דין שנאמר 'והועד בבעליו' שיבוא בעל השור ויעמוד על שורו.

היה הבעל דין או העדים חולים או שהיו עדיו מבקשים לילך למדינת הים ושלחו אחריו ולא בא מקבלים עדים שלא בפני בעל דין.

בית דין שקיבלו איגרת מבית דין הגדול לכוף נתבע לדין ופתחו בדין ושלחו אחריו ולא בא מקבלים עדות שלא בפניו.

קיום שטר בעדי שטר שלא בפני בעל דין, לרבי יוחנן אין מקיימים, לרבא מקיימים וכן ההלכה, אפילו אם הבעל דין צווח אל תקיימוהו ומזויף הוא, ואם אמר תנו לי זמן להביא עדים שהשטר פסול נותנים לו, ואם לא באו ממתנינים שני חמישי ושני, אם לא בא כותבים שטר שמתא לתשעים יום שאין פורע חובו, לאחר תשעים יום כותבים אדרכתא שהוא פסק דין להוריד המלוה לנכסיו, ואם אמר בתחילה שלא יביא עדים כותבים אדרכתא מיד, ובפיקדון אם לא הביא עדים כותבים שטר אדרכתא מיד.

נתבע שאמר שיש לו עדים ולא הביא שכותבים אדרכתא היינו לגבות מקרקעות ולא ממטלטלים שמא יאכל אותם המלוה ולבסוף יביא הלוה עדים, ואפילו אם יש למלוה קרקעות שחוששים שמא יתקלקלו ולא יהיה למלוה לשלם ללוה.

מודיעין ללוה שכותבים עליו אדרכתא אם הוא במקום קרוב, ואם הוא במקום רחוק ויש לו קרובים במקום קרוב או שיש שליח שהולך למקומו ממתנינים באופן שהשליח ילך בשלישי בשבת והבעל דין יבוא ברביעי בשבת ויעמוד לפני דין בחמישי בשבת, ואם התובע הוא גבר אלים שאם יבוא השטר שמתא לידו אי אפשר להוציא מידו ממתנינים י"ב חודש.

נאמן שליח דרבנן להטיל שמתא על איש שהזמינו לדין אומר לבית דין שאינו רוצה לבוא שלא משקר בבית דין, אבל אין כותבים שטר שמתא על פיו שאין מורידים שמתא עד שישלם לסופר ואין מוציאים ממון על פיו.

בבא קמא דף קי"ג . יום ו' פרשת תצוה פורים קטן י"ד אדר א' תשפ"ד

הזמנה לדין/זלזול האב/דינא דמלכותא/לבישת כלאיים להבריה מכס/גזל ואבידת גזי/ישראל גזי שבאו לדין

קי"ג - ע"א

מזמינים לדין על פי אשה ושכינו אם אין הבעל דין בעיר וצריך לבוא באותו יום וסומכים עליהם שיעשו שליחותם, ואם לא בא נותנים עליו שמתא, ואם הבעל דין צריך לעבור ליד בית דין כשחוזר אין סומכים עליהם שאמרו לו.

כשכותבים שטר שמתא על מי שלא בא לבית דין אין קורעים השטר עד שיבוא לבית דין אפילו אמר שיבוא

לבית דין, אם כתבו משום שלא קיים פסק בית דין **לרבא** אין קורעים אותו עד שיקיים הדין, ומסקנת הש"ס שקורעים מיד שאמר שיקיים הדין.

בית דין מזמינים הבעל דין שיבוא בשני בשבת, אם לא בא אם הוא איש שאינו בעיר תמיד מזמינים אותו ליום חמישי, אם לא בא מזמינים אותו ליום שני וממתנינים שיבוא כל היום, אם לא בא כותבים שטר שמתא למחר, ובאשה אם לא באה כל יום הראשון שהזמינו אותה כותבים עליה שטר שמתא למחר.

אין בית דין מזמינים לדין בימי ניסן ותשרי שהם זמן קציר ובציר ולא בערב שבת ויו"ט, אבל מזמינים בניסן ותשרי שיבוא אחר ניסן ותשרי, ואין מזמינים ערב שבת שיבוא לאחר השבת, ואין מזמינים בני אדם שבאו לשמוע הדרשה בשבת או קודם הרגל שבאו לשמוע הלכות רגל שיבוא אח"כ לדין ועל ידי זה מונעים מהם מלבוא עוד, ובזמן הזה שיש רמאים מזמינים.

מי שמת והניח גזילה לפני בניו אפילו באופן שאינם חייבים להחזיר [עיי' לעיל דף קי"א:] כל שיש זלזול לאביהם חייבים להחזיר מפני כבוד אביהם אפילו מיטה ושולחן בתוך ביתם כיון שיש בני אדם שנכנסים ויוצאים ורואים גזילת אביהם.

משנה . אין מחליפין סלעים בפרוטות מתיבת המוכסים וגבאי המכס לפי שהם גזל, ואין נוטלים מהם צדקה, וממעות שלהם מותר, וכן אם חייב פרוטות למכס ויש לו דינר כסף מותר לקבל ממנו עודף פרוטות והוא כמציל ממנו מידו.

ישראל המקבל המכס מן המלך אינו גזלן שדינא דמלכותא דינא, ואסור להבריח את המכס, אבל אם נוטל ככל חפצו או עומד מאליו הרי הוא גזלן, וכן אם הוא עכו"ם ואין חילול השם מותר להבריח את המכס.

הלובש כלאים להבריה מכס [באופן שמותר להבריח] **לרבי שמעון בשם רבי עקיבא** מותר משום ואינו מכווין להנאת לבישה, **לתנא קמא** אסור אפילו על גבי עשרה בגדים אע"פ ואינו מכווין אסור.

קי"ג - ע"ב

גזל כנעני אסור, לרבי עקיבא משום שנאמר בגאולת עבד עברי הנמכר לעכו"ם 'וחשב עם קונהו' שידקדק עם קונהו, **לרב הונא** שנאמר 'ואכלת את כל העמים אשר ה' אלוהיך נותן לך' בזמן שהם מסורים בידך ולא בזמן שאינם מסורים בידך.

ישראל וכנעני שבאו לדין אם אתה יכול לזכות הישראל בדיני ישראל זכהו, ואומר לעכו"ם כך דיננו, אם יכול לזכותו בדיני עכו"ם זכהו ואומר לעכו"ם כך דינכם, ואם לאו **לרבי ישמעאל** באים עליו בעקיפין עד שפוטרים הישראל, **לרבי עקיבא** אע"פ שהפקעת הלוואה אין בו משום גזל היינו רק אם אין בו חילול השם, [אבל גאולת עבד עברי כיון וגופו קנוי לעכו"ם אינו בכלל הפקעת הלוואתו והוא גזל ממנו].

אבידת עכו"ם מותר להחזיק לעצמו, שנאמר 'לכל אבידת אחיך' שרק לאחיך אתה מחזירו 'ומצאתה' גם באופן שהגיע לידו, ובמקום שיש חילול השם אסור, טעות עכו"ם כשישראל פורע לו חובו מותר ואין בו חילול השם גם בתשלום מקח.

דינא דמלכותא דינא, שהרי שלוחי המלך קוצצים דקלים ועושים מהם גשרים ועוברים על הגשרים ואילו לאו דינא הוא אסור אע"פ שנתייאש בעלי הדקלים מכל מקום יאוש לבד אינה קונה.

גבאי המס שמצא אחד מן שותפים בגורן גובה ממנו מס בשביל כולם שדינא דמלכותא דינא, והם חייבים להחזיר לו חלקם במס, וכן מותר לקנות מן הגבאי אם הגבאי ישראל, אבל אם אינו שותף אלא אריס הרי הוא גזל ביד הגבאי.

רשות ביד ישראל שהוא גבאי המלך למשכן בן עיר על מס בן עיר חבירו על מס קרקע וכסף גולגולת של שנה זו שדינא דמלכותא דינא, אבל אם הגבאי כבר פרע למלך כל קצבת המס של שנה שעברה ומעתה כל המס שלו אין לו כח למשכן חבירו.

עכו"ם שיש להם בהמות בתוך תחום העיר ומזבלים מהם שדות בשכר אסור לקחת מהם בהמה לזבל שדהו שמא נתערבה בבהמות ישראל, ואם ישראל רודף אחר בהמתו גם חוץ לתחום אסור.